

5. Тищенко В.В. Теоретичні і практичні основи методики розслідування злочинів: монографія. Одеса: Фенікс, 2007. 260 с.

6. Мальхина Н.И. Криминалистическое учение о лице, совершившем преступление: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.12. Саратов, 2017. 403 с.

7. Ахмедшин Р.Л. Криминалистическая характеристика личности преступника : монография. Томск: Изд-во Том. Ун-та, 2005. 210 с.

8. Дяблова Ю.Л. Понятие и структура личности в криминалистике. *Известия Тульского государственного университета*. 2016. Вып. 2. Ч. 2, С. 99–110.

Лапка Володимир-Андрій Петрович,
студент 301 СЕ групи 3-го курсу ННІ № 2
Національної академії внутрішніх справ
Воробей Олена Вячеславівна,
професор кафедри криміналістичного
забезпечення та судових експертиз ННІ № 2
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

НОВА СЕРІЯ ГРИВЕНЬ НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ: ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ТА ЗАСОБИ ЗАХИСТУ ВІД ПІДРОБКИ

Як відомо, гроші є одним із атрибутів ідентифікації нації, символів державотворення і влади, головним об'єктом грошово-кредитної політики країни. Грошова одиниця сучасної України гривня була введена в обіг 2 вересня 1996 року. Перші національні банкноти друкувались за кордоном, а 22 березня 1994 року відбулося відкриття друкарської лінії в Києві по виготовленню паперових гривень НБУ. А з введенням в експлуатацію у 1997 році Малинської фабрики банкнотного паперу, Україна одержала повноцінну сучасну базу для виробництва власних паперових грошей [1, с. 18].

Паперові гроші завжди були об'єктом підвищеної уваги з боку злочинців, тому ця категорія документів забезпечується виробниками самими сучасними та технологічно складними засобами захисту від підробки. Сировина для виробництва постійно вдосконалюється, щоб покращити як функціональні, так і захисні властивості банкнот. Наприклад, з 2016 року в склад національної валюти, окрім бавовни, додається льон вітчизняного виробництва (до 20 %).

Для покращення захисту від підробки Національний банк України розпочав випуск та введення в обіг банкнот нової серії. Першою серед оновлених банкнот була випущена 09.03.2015 року 100-гривнева купюра, а 11.04.2016 року було введено банкноту номіналом 500 гривень. Далі цю серію продовжила оновлена банкнота номіналом 20 гривень (в обігу з 25.09.2017 року). А останньою на

сьогоднішній день випущена банкнота номіналом 1000 гривень (з 25.10.2019 року). Але вже 20 грудня цього року планується випуск нової 50-гривневої банкноти, зовнішній вигляд та елементи захисту якої вже оприлюднені Національним банком України. Останньою в цій серії буде банкнота номіналом 200 гривень (випуск планується у наступному році).

Для прикладу розглянемо нову тисячну купюру. За дизайном вона наслідує банкноти нового модернізованого покоління національної валюти. На лицьовій стороні банкноти зображено портрет Володимира Вернадського, а на зворотній – будівлю Президії Національної академії наук України. За розміром і кольором тисячна банкнота помітно відрізняється від банкнот інших номіналів (її розмір становить 75x160 мм), основний колір – блакитний. Нова банкнота має більше 20 елементів захисту. Зокрема, банкнота має флуоресцентний, інфрачервоний та магнітний захист – елементи дизайну надруковані фарбами зі спеціальними фізико-хімічними властивостями. Нова банкнота надрукована на спеціальному тонованому папері з блакитним відтінком, який відповідає переважаючому кольору зображень. Папір містить багатотоновий водяний знак (портрет В. Вернадського) та світлий елемент водяного знака (цифрове позначення номіналу «1000»). Також купюра номіналом у 1000 гривень, як і купюра номіналом у 500 гривень, містить багато мікротекстів, виконаних інтагліо та офсетним друком. На обох сторонах банкноти міститься антисканерна сітка - зображення з тонких ліній, під час копіювання або сканування банкноти відтворюється у вигляді «муару». В цілому купюра номіналом 1000 гривень за своїм захисними елементами аналогічна банкнотам модернізованого покоління національної валюти, зокрема, номіналом 100 та 500 гривень. В цій серії застосовано нові оптично-змінні елементи з кінематичним ефектом (пірнаюча стрічка та SPARK), що мають значно ускладнити підробку [3].

Самою новою банкнотою модернізованої серії є банкнота номіналом 50 гривень, що буде випущена в обіг до кінця року. За дизайном вона наслідує нові сучасні банкноти номіналом 20, 100, 500 та 1000 гривень. На банкноті нового зразка номіналом 50 гривень збережено основні зображення банкноти зразка 2004 року. Зокрема, на лицьовому боці розміщено портрет Михайла Грушевського, а на зворотному боці – зображення будівлі Української Центральної Ради. Портрет Михайла Грушевського переміщено у центр банкноти. Розмір нової банкноти не змінився (72 x 136 мм), кольорова гама теж така сама. Але захист нової банкноти 50 гривень у порівнянні з банкнотою зразка 2004 року удосконалено. Зокрема, покращено рельєфність елементів друку, у тому числі елементу для людей з послабленим зором. Змінено й удосконалено ультрафіолетовий та інфрачервоний захист. Серійний номер чорного кольору виконаний шрифтом зі змінною висотою знаків та розташований вертикально вздовж правого краю зворотного боку банкноти.

Таким чином, окремий захисний елемент не є гарантованим захистом банкнот від підробки. Лише всі компоненти у комплексі – папір, барвники, вид та спосіб друку, дизайн, кольорова гама та набір елементів захисту можуть забезпечити надійний захист. Застосування багаторівневої системи технічно складних методів захисту та їх постійна модернізація дозволить забезпечити надійним захистом таку категорію важливих для держави документів, як паперові грошові знаки.

Список використаних джерел:

1. Воробей О.В. Криміналістичне дослідження паперових грошей. Київ : НАВСУ, 2003. 180 с.

2. Киричок П. О., Коростіль Ю. М., Шевчук А. В. Захист цінних паперів та документів суворого обліку : моногр. К. : НТУУ КПІ, 2008. 368 с.

3. Національний банк упорядковує номінальний ряд банкнот і монет гривні. URL: <https://bank.gov.ua/news/all/natsionalniy-bank-uporyadkovuye-nominalniy-ryad-banknot-i-monet-grivni>.

Левченко Анна Ігорівна,

здобувач вищої освіти ступеня бакалавр
навчально-наукового інституту № 2 Національної
академії внутрішніх справ

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ НЕЗАКОННОГО ОБІГУ РУЧНОЇ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ В УКРАЇНІ

Серед суспільно-небезпечних явищ, які становлять загрозу нормальному розвитку нашої держави, явищ які суттєво обмежують права та свободи людини, значну кількість випадків становлять правопорушення скоєні з використанням вогнепальної зброї. Забезпечення безпеки громадян, охорона їх життя та здоров'я, особистої недоторканності є одним з основних напрямів соціальної політики і правоохоронної діяльності в Україні.

Водночас збільшення кількості зброї у населення слугує суттєвим фактором погіршення криміногенної ситуації в державі. У зв'язку з цим неконтрольоване поширення зброї, боєприпасів і вибухових речовин стало серйозною проблемою.

Загалом від початку бойових дій на Донбасі кількість вироків судів за статтю про незаконне поводження зі зброєю в Києві зросла більш ніж на 50 %. Про це свідчать дані Єдиного реєстру судових рішень. Лише за минулий рік працівниками поліції було вилучено 2,5 тисячі одиниць вогнепальної зброї. Майже половина – це пістолети, 78 гранатометів, а також автомати, обрізи та гвинтівки. Також правоохоронці вилучили 240 тисяч набоїв, понад дві тисячі гранат та 72 вибухові пристрої [1]